

Zavarovalna premija, zavarovalnina, tehnični rezultat in stroški

Predavateljica: Tea Panza Frece

Nevarnost in rizik

- Riziko
 - nevarnost pred nastankom škodnega dogodka
 - škodni dogodek (zgodil se je rizik požara ...)
 - predmet zavarovanja

Porazdelitev rizika (disperzija)

- izravnavanje v času in prostoru
 - sklepanje zavarovanj na čim večjem prostoru
 - sklepanje zavarovanj za čim daljše časovno obdobje

Kumul rizika

- posamezni riziki se pojavijo množično na majhnem prostoru
 - možnost za nastanek katastrofalne škode
 - primer: zavarovanje stisnjene stanovanjske soseske, če pride do velike poplave, požara, potresa, tsunamija...

Velikost rizika

- Da rizik lahko ocenimo, mora imeti lastnost ponavljanja.
- Na velikost rizika vpliva:
 - vrednost (ZV) predmeta zavarovanja
 - dolžina trajanja zavarovanja
 - pogostost dogodka
 - intenzivnost škode

Ocena rizika

- Pomeni analizo ter določanje velikosti nevarnosti.
 - homogena skupina rizikov
 - riziki podobne ali enake velikosti, nevarnosti in verjetnosti
 - konstantni riziki
 - ki se na daljše obdobje ne spreminjajo po velikosti
 - variabilni riziki
 - ki spreminjajo svojo velikost skozi čas

Ocena rizika po predmetu zavarovanja

- objektivna ocena - ocenjujemo predmet
 - objektivno slab riziko
 - objektivno dober riziko
- subjektivna ocena - ocenjujemo zavarovanca
 - subjektivni slab riziko
 - subjektivno dober riziko

Struktura zavarovalne premije

Zavarovalna premija:

- znesek, ki ga plača zavarovalec
- je v denarju izražena velikost rizika
- je cena rizika
- plačuje se v naprej
 - (možnost obročnega plačevanja)
- predstavlja materialno osnovo za opravljanje zavarovalne dejavnosti

Struktura zavarovalne premije

DPZP – 6,5%

Kosmata (bruto) premija = ZV x pr.st.

Čista (funkcionalna) premija

- premoženjska zavarovanja

- življenjska in prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja

Zavarovalno - tehnične rezervacije

- škodne rezervacije
- rezervacije za prenosne premije
- matematične rezervacije
- izravnalne rezervacije
- rezervacije za bonuse, popuste in storno
- druge zavarovalno - tehnične rezervacije

Škodne rezervacije

Ob koncu obračunskega obdobja za:

- za nastale prijavljene, pa še nerešene škode
- za nastale, pa še neprijavljene škode

Rezervacije za prenosne premije

- del vplačanih premij, ki se nanašajo na naslednje obračunsko obdobje

Matematične rezervacije

Pri zavarovanjih, ki temeljijo na tabelah smrtnosti:

- sedanja vrednost ocenjenih bodočih obveznosti zavarovalnice, zmanjšana za
- sedanjo ocenjeno vrednost bodočih premij.

Izravnalne rezervacije

- namenjene so kritju velikih, množičnih škod
- v SLO so obvezne za kreditna zavarovanja (ZaZavar):
 - za obveznosti, ki presegajo ocenjene obveznosti zavarovalnice, ker je navadno obračunsko obdobje prekratko

Rezervacije za bonuse, popuste in storno

- pravica do udeležbe na dobičku na podlagi zavarovalne pogodbe
- pravica do delnega znižanja premije (bonus)
- pravica do povrnitve dela premije zaradi predčasnega prenehanja zavarovanja (storno)

Druge zavarovalno - tehnične rezervacije

- iz zavarovanja odgovornosti za jedrsko škodo
- proizvajalčeva odgovornost za farmacevtske izdelke
- potres
- poplava
- druge obveznosti in tveganja

Kritno premoženje, kritni sklad

- kritno premoženje - aktiva za vse ZTR, razen matematičnih rezervacij
- kritni sklad - aktiva za matematične rezervacije

Obratovalni dodatek (stroškovna premija)

- vračunani stroški poslovanja zavarovalnice:
 - stroški pridobivanja zavarovanj
 - stroški marketinga
 - stroški obdelave in evidentiranja
 - ostali stroški poslovanja zavarovalnice
 - oblikovanje poslovnih sredstev zavarovalnice

Prispevki, takse in druge dajatve zavarovalnice

- požarna taksa
- prispevek za zdravljenje poškodovancev v cestnem prometu (AO)

DPZP ni del zavarovalne premije.

Kalkulacija zavarovalne premije

- na osnovi opazovanj istovrstnih zavarovanj
 - v dovolj velikem prostoru
 - skozi daljše časovno obdobje
- in predvidevanj o odstopanjih zaradi spremenjenih razmer

Metode modeliranja

- naknadno financiranje
- pričakovano financiranje
- individualno financiranje
- povprečno financiranje

Naknadno financiranje

- za vzajemne zavarovalnice
 - primerjava ocenjene skupne škode posameznega leta s pobrano zavarovalno premijo in z dejansko škodo tega leta
 - presežki ali primanjkljaji se upoštevajo pri zavarovalni premiji naslednjega leta

Pričakovano financiranje

- premije so izračunane vnaprej v premijskih sistemih:
 - zavarovalnica izračuna pričakovane škode in pričakuje, da
 - bodo dejanske škode enako velike, ob dovolj velikem številu opazovanih nevarnostnih objektov

Individualno financiranje

- posamično (fakultativno) določanje zavarovalne premije
- ima močan vpliv na preventivne in represivne ukrepe zavarovanca

Poprečno financiranje

- izračuna se povprečna premija vseh nevarnostnih objektov ene nevarnostne skupine
 - znotraj nevarnostne skupine vsi plačujejo enako premijo ne glede na individualno velikost nevarnosti
- sistem je mogoč le ob monopolu

Elementi kalkulacije zavarovalne premije

- škodna pogostost
- škodna intenzivnost (višina odškodnine)
- obratovalni dodatek (RD)

Primer izračuna TP

PRIMER:

Število zavarovanj:	1.000
Skupna ZV:	6.000.000
Število izplačanih škod:	20
Skupaj izplačane odškodnine:	30.000

Primer izračuna TP

$$pogostost = \frac{\text{št.škod}}{\text{št.za varovanj}} = \frac{20}{1000} = 0,02$$

$$\text{int enzivnost} = \frac{\text{povpr.odškodnina}}{\text{povpr.ZV}} = \frac{\frac{30000}{20}}{\frac{6000000}{1000}} = \frac{1500}{6000} = 0,25$$

$$TP = \text{pogostost} \times \text{int enzivnost} \times 1000 = 0,02 \times 0,25 \times 1000 = 5 \text{ promil}$$

Vloga statistike

- igra na srečo?
- delovanje zakona velikih števil

Delež (kvota) škod

- razmerje med vsoto izplačanih škod in vsoto plačane premije
- lahko je izražen v % ($\times 100$)
- pokaže grobo oceno uspešnosti v določenem obdobju
 - glede na celotno premijo
 - glede na TP

Škodna stopnja

- omogoča izračun premijskih stopenj

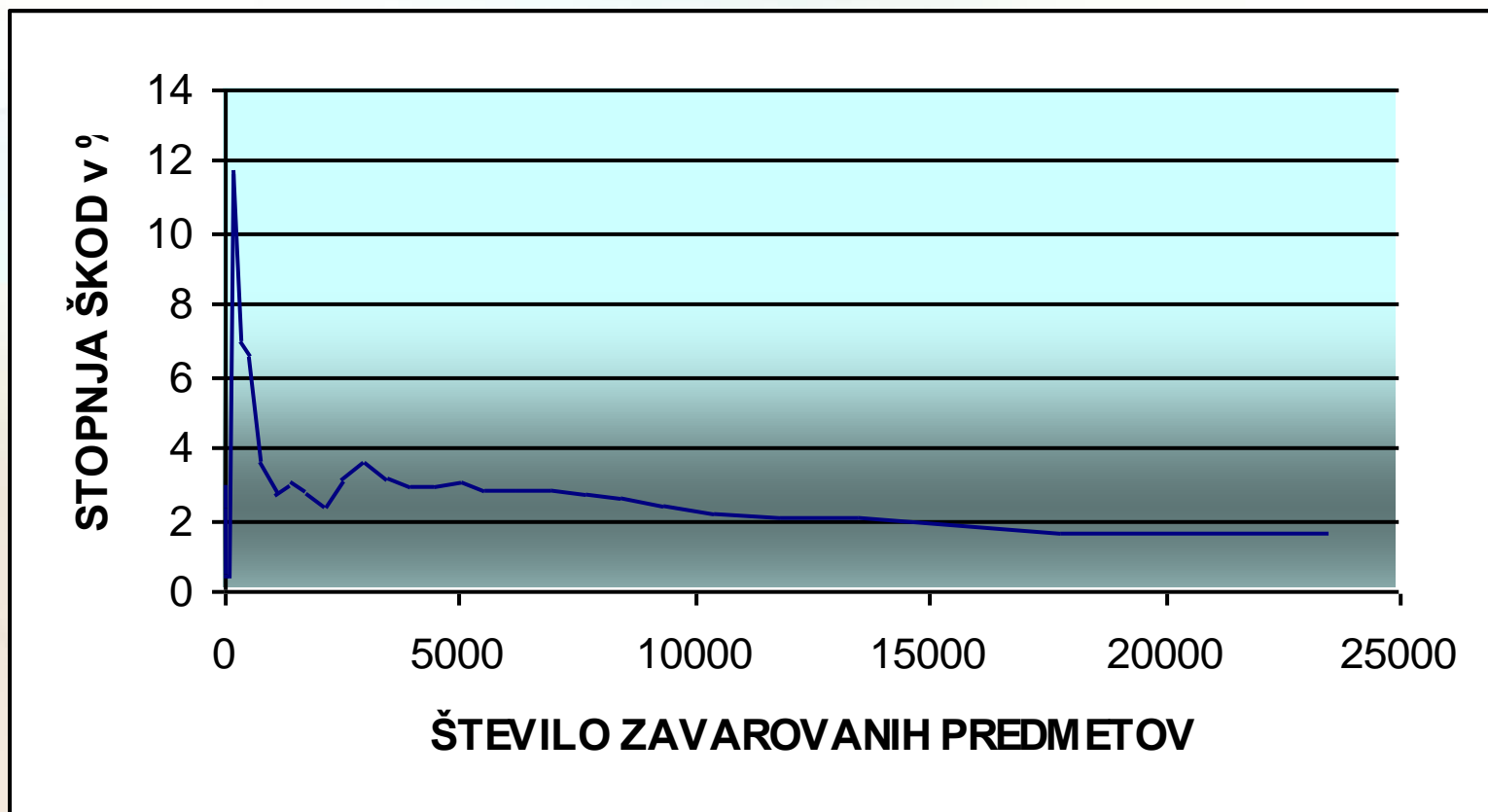
- $v\%$:

vsota izplačanih škod / vsota ZV x 100

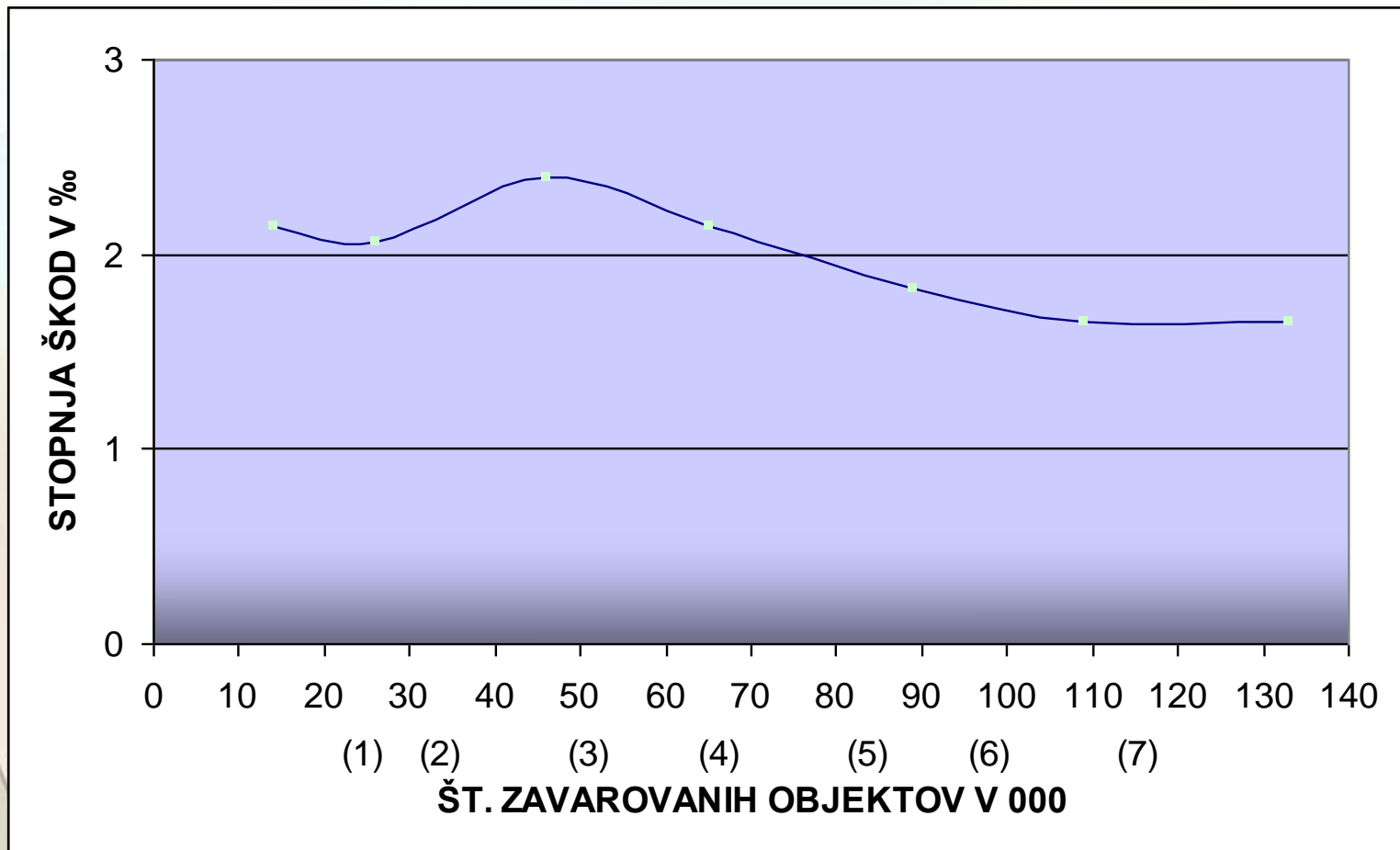
- $v\text{‰}$:

vsota izplačanih škod / vsota ZV x 1000

Izravnava rizika v času

Izravnava rizika v prostoru

Kalkulacija tehničnega rezultata

- zavarovalno premijo, škode in stroške porazdelimo po vrstah in skupinah nevarnostnih objektov
- izračunamo ceno (premijsko stopnjo)
- kalkulacijo nadgradimo z vplivom zavarovalne oblike ter po virih individualnih nevarnosti

Tehnični rezultat - izkaz uspeha

- pregled prihodkov in odhodkov
- ustvarjen finančni uspeh kot razlika med prihodki in odhodki
- zavarovalnica upošteva prenosne premije in škodne rezervacije:
 - preteklo obdobje prišteje
 - prihodnje obdobje odšteje